

MU198027

MASARYKOVA UNIVERZITA	
Ped. fakulta - podatelna	
Č.j./E.č.:	MU / M20 / 2013 / P
Datum/čas	- 8 -01- 2013 / .....
Počet listů dokumentu:	1
Počet příl. a listů/sv.:	1
Počet a druh nelist. příloh:	1

Posudek oponenta habilitační práce

Masarykova univerzita

Fakulta

Habilitační obor

Pedagogická

Speciální pedagogika

Wěreno d. spřsn DU/63582/2012

Uchazeč

Pracoviště

Habilitační práce

PhDr. Kateřina HÁDKOVÁ, Ph.D.

Pedagogická fakulta Univerzity Karlovy v Praze

Analýza využití kochleárních implantátů ve vzdělávání žáků a studentů s těžkým sluchovým postižením

Oponent

Pracoviště

doc. PaedDr. Jiřina Klenková, Ph.D.

Pedagogická fakulta Masarykovy univerzity

Autorka habilitační práce se dlouhodobě ve své pedagogické a vědeckovýzkumné činnosti zaměřuje na oblast surdopedie, na speciální pedagogiku znevýhodněného člověka se sluchovým postižením.

Oponovaná habilitační práce je značně rozsáhlá, celkově má rozsah 609 stran. Autorka předložila 383 stran textu, které doplnila shrnutím v českém a anglickém jazyce, seznam použitých zkratk, obrázků, schémat, tabulek a grafů. Obsáhlý seznam literatury naší i zahraniční provenience a elektronických zdrojů čítá 37 stran. V závěrečné části práce autorka umístila 53 stran přílohového materiálů s ukázkami ve výzkumu použitých formulářů a zařadila sem i zpracovaná data. Samostatně je zpracován soubor přílohového materiálů, ten je v rozsahu 125 stran.

Ke zpracování habilitační práce si PhDr. Kateřina Hádková, Ph.D. zvolila téma vzdělávání žáků a studentů s těžkým sluchovým postižením, kteří využívají kochleární implantát.

U některých těžce sluchově postižených dětí je možné rozvinout mluvenou řeč a jazyk pomocí výkonných sluchadel. Mnohé děti však mají také sluchové ztráty, že jim ani zesílení zvuku pomocí nejmodernějších sluchadel nepřináší žádný zisk. Právě takovým dětem lze pomocí prostřednictvím kochleárního implantátu. Jedná se o elektronickou smyslovou náhradu umožňující sluchové vnímání přímou stimulací sluchového nervu. Cílem kochleární implantace je maximalizovat dostupnost zvuku a tak neslyšícím dětem umožnit rozvoj sluchu a řeči, ohluchlým jedincům navrátit možnost sluchové percepce. Autorka v habilitační práci

shrnuje aktuální poznatky z oblasti sluchového postižení a kochleárních implantací, uvedené téma je předmětem jejího dlouhodobého výzkumu. V oponované práci prezentuje svá výzkumná šetření za období čtrnácti let – od roku 1996 do roku 2010.

Dr. Hádková si vytýčila za stěžejní *cíl habilitační práce* ověřit přínos kochleárních implantátů pro vzdělávání jedinců s těžkým sluchovým postižením a tím přispět k novým trendům inkluzivního vzdělávání. K dosažení hlavního cíle v empirické části práce formulovala několik cílů parciálních.

Práce je členěna do čtyř hlavních kapitol bohatě vnitřně strukturovaných. Dvě teoretické kapitoly jsou zpracovány na základě analýzy a komparace mnoha pramenů, dokazují autorčinu orientaci v naší i cizojazyčné literatuře. Teoretické kapitoly obsahují některé výsledky zahraničních výzkumů ze sledované oblasti, což svědčí o autorčiných hlubokých znalostech problematiky.

Empirickou část práce tvoří dvě kapitoly. Ve třetí kapitole je formulován výzkumný problém, na jehož základě jsou vytýčeny výzkumné otázky, je předložen metodologický postup. Výsledky výzkumu jsou interpretovány ve čtvrté kapitole. Hlavním cílem výzkumu bylo zjistit a analyzovat hlediska, která ovlivňují školní zařazování uživatelů kochleárních implantátů Nucleus a jejich školní úspěšnost. Autorka analyzuje souvislosti mezi úrovní komunikační kompetence implantovaných dětí a jejich školním zařazením. Pozornost byla zaměřena na zjišťování sluchové percepce, produkce řeči, srozumitelnosti řeči a na čtení s porozuměním. Zkoumaný soubor byl tvořen klienty Centra kochleární implantátů u dětí. Výchozí soubor tvořilo 402 dětí, konečný soubor uživatelů měl v červnu 2010 velikost $N=175$, byl tvořen uživateli kochleárního implantátu Nucleus ve věku od 7 do 20 let, neboť u této kategorie uživatelů je možné analyzovat školní zařazení uživatelů do základních a středních škol. Rozsah souboru považují vzhledem k počtu implantovaných za dostatečný.

Sledovaná problematika je rozsáhlá, proto byl zvolen výzkum smíšeného charakteru, byly využity techniky kvantitativního i kvalitativního výzkumu. Průběh, užití výzkumné metody, vyhodnocení hypotéz a interpretace výsledků vykazují odpovídající kvalitu.

Lze konstatovat, že práce je na odpovídající formální i stylistické úrovni. Autorka v úvodu práce sděluje, že výsledky, jichž v práci dosáhla, míní aplikovat v praxi několika způsoby. Předpokládá interdisciplinární užití; domnívá se, že výsledky výzkumů budou

zajímavé pro odborníky z oblasti medicíny, psychologie, speciální pedagogiky, logopedie, surdopedie, ale i pro pedagogy běžných škol, rodiče dětí a žáků, uživatelů kochleárního implantátu Nucleus. Autorka uvádí, že také pro studenty speciální pedagogiky mohou být shromážděné informace a dosažené výsledky užitečné.

Z výše uvedených autorčinných slov usuzuji, že záměrem je práci publikovat. Musím z pozice oponentky upozornit na některá pochybení a drobné nedostatky v textu, které je před publikováním vhodné upravit, případně údaje doplnit:

- Kap. 1.3.2. - s. 63: doporučila bych rozšířit současnými poznatky o screeningu sluchu v naší republice.
- Zvážit, zda je vhodné uvádět určitá data, např. názvy škol, pracovišť, kde byl výzkum realizován. Cílem práce není ukázat na konkrétní pracoviště a jejich úspěšnost, (je vhodné si rovněž povšimnout, že v posledních letech některá uvedená pracoviště změnila svoji organizaci, nejsou již školami pro sluchově postižené, např. Kyjov).
- S. 93 – upřesnit historické údaje vzniku zařízení pro sluchově postižené.
- S. 95 – u obrázku 4 i tabulky 4 – není uveden zdroj.
- Kap. 1.5.3 uvádí současný systém poradenských služeb a vzdělávání sluchově postižených. V rámci poradenství na vysokých školách je uvedeno konkrétně poradenství na UK, poradenství probíhá i na dalších vysokých školách, vhodné uvést MU, UP atd.
- Upravit různé překlapy, např. s. 80 avzafixovanou, s. 188 gramotn.osti, za .svými, s. 12, 16, 17 i dále v textu nesprávně psané přídavné jméno *speciálně pedagogické*.
- V citacích některých zdrojů jsou nedostatky, některé citace neodpovídají pramenům, které jsou uvedeny v seznamu literatury (např. Vágnerová aj.)

Zpracováním teoretická i výzkumné části oponované habilitační práce autorka prokazuje hluboké teoretické znalosti zkoumaného problému. Konstatuji, že realizovaná výzkumná šetření přispějí k rozvoji speciálně pedagogické teorie i praxe.

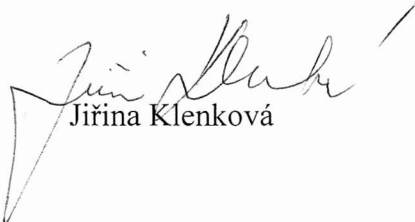
Dotazy oponentky k obhajobě habilitační práce:

1. V práci prezentujete výsledky šetření z období 1996-2010, sledujete jedince s kochleárními implantáty Nucleus. Můžete se vyjádřit k otázce sluchové percepce a následně k vývoji komunikačních kompetencí dětí, u nichž byly použity nové typy implantátů (operace po roce 2010)?
2. Dílčí otázka 1.6 zněla, zda ovlivňuje faktor vývojová dysfázie zařazení uživatele kochleárního implantátu do školy hlavního vzdělávacího proudu. Na s. 297 ve výsledcích, vztahujících se k této otázce, je uvedeno, že v souboru N=175 byla vývojová dysfázie diagnostikována u 34 dětí, většina těchto dětí (74%) je zařazena do škol pro sluchově postižené, v běžném vzdělávacím proudu je pouze 26% dětí. Máte podobné informace ze zahraničí?
3. Můžete se vyjádřit k připravenosti speciálních pedagogů – logopedů i klinických logopedů k logopedické intervenci u dětí/žáků, kteří využívají kochleární implantát?
4. Domníváte se, že jedinci s oboustrannou implantací dosahují lepších výsledků v oblasti jazykových kompetencí (dovedností) oproti jedincům s jednostranným implantátem? Uveďte výsledky zahraničních výzkumů.

Závěr

Habilitační práce PhDr. Kateřiny Hádkové, Ph.D. „*Analýza využití kochleárních implantátů ve vzdělávání žáků a studentů s těžkým sluchovým postižením*“ **splňuje** požadavky standardně kladené na habilitační práce v oboru Speciální pedagogika.

V Brně dne 21. prosince 2012

Jiřina Klenková